

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2005-2-125 (Devralma)
Karar Sayısı : 05-88/1219-352
Karar Tarihi : 29.12.2005

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 **II. Başkan** : Tuncay SONGÖR
Üyeler : Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ, Rifki ÜNAL, Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI,
M. Sıraç ASLAN, Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN.

B. RAPORTÖRLER: Ayşe Özlem UZUN, Erdem AYGÜN.

C. BİLDİRİMDE

20 **BULUNAN** : Georgia Pacific Corporation
Vekili Av. Nilüfer MÜLDÜR ÇAKMAKLI
Eski Büyükdere Caddesi Park Plaza No: 22/11
Maslak, 34398, İstanbul

D. TARAFLAR : - Georgia Pacific Corporation
133 Peachtree Street NE, 51st Flor Atlanta GA 30303 ABD

- Fort James Corporation
1650 Lake Cook Road Deerfield, IL 60015, ABD

30 **E. DOSYA KONUSU:** Georgia Pacific Corporation ile Fort James Corporation arasında 2000 yılında gerçekleştirilen devralma işlemine izin verilmesi talebi.

F. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 21.12.2005 tarih ve 9069 sayı ile giren bildirim üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ile 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 23.12.2005 tarih ve 2005-2-125/Öİ-05-ÖU sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu, 26.12.2005 tarih ve REK.0.06.00.00-120/207 sayılı Başkanlık önergesi ile 05-88 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G.RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda;

40 Georgia Pacific Corporation ile Fort James arasında gerçekleştirilen devralma işleminin 4054 sayılı kanun'un 7. maddesi ve bu Kanun'a dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabi olduğu, ancak işlem sonucunda 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesinde belirtilen nitelikte hakim durum yaratılmasının veya mevcut hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece ilgili pazarda rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmadığı ve bu nedenle söz konusu işleme izin verilmesinde sakınca bulunmadığı, devralma işleminin geç bildirilmesi sebebiyle Kanun'un 16. maddesinin (c) bendine göre taraflara para cezası verilmesi gerektiği, ancak, Kanun'un 19. maddesinin (a) bendi çerçevesinde 3 yıllık zaman aşımı süresi geçtiğinden para cezası verilmesine yer olmadığı ifade edilmiştir.

50 H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. İlgili Pazar

H.1.1. İlgili Ürün Pazarı

Temizlik kağıdı ürünleri, tüketici ürünleri ve şirketlere yönelik (işyeri, restoran ve oteller) ürünler olmak üzere ikiye ayrılmaktadır¹. Ev içinde kullanılan ürünler “tüketici ürünleri”, şirketlere yönelik ürünler ise “ev harici kullanım amaçlı” (EHKA) olarak adlandırılmaktadır. Tüketicilere yönelik ve EHKA temizlik kağıdı ürünleri aşağıdaki alt gruplardan oluşmaktadır:

- Tuvalet kağıdı
- Yüz temizleme mendilleri ve peçeteler
- 60 • Mutfak havluları
- Kağıt masaüstü ürünler
- Genel temizlik ve hasta bakımı ile ilgili kağıt ürünleri

Tüketici ürünleri, perakende dağıtıcılar aracılığıyla satılmakta iken EHKA ürünler, daha uzmanlaşmış dağıtıcılar aracılığıyla satılmaktadır. Bu sebeple müşteriler, dağıtım metodları, ürün kalitesi, göreceli fiyatlar ve markalı ürünlerin göreceli önemi arasındaki farklılıklar dolayısıyla, tüketici ürünleri ve EHKA ürünlerin farklı ürün pazarları oluşturduğu görülmektedir. Bu çerçevede, “tüketici ürünleri”nin tuvalet kağıdı, mutfak havluları, el mendilleri, peçeteler ve yüz temizleme mendilleri alt pazarlarından oluştuğu ve “EHKA ürünleri”nin tuvalet kağıdı, el silme ve kurulama mendilleri, genel temizlik, hasta bakımı ile ilgili kağıt ürünler ve peçeteler olmak üzere beş adet alt pazardan meydana geldiği belirlenmiştir. Tuvalet kağıdı ve peçeteler, hem tüketici ürünü hem de EHKA ürünü olarak satılmakta ise de, bu ürünlerin farklı ürün pazarları olduğu ve farklı dağıtım kanalları ile müşterilere satıldıkları için ikame edilemeyecekleri sonucuna varılmıştır.

70 Fort James (FJ), Türkiye’de bu iki pazarın her ikisinde birden faaliyet göstermektedir. Bu sebeple, dosya konusu devralma işleminde ilgili ürün pazarı, genel olarak “temizlik kağıdı ürünleri pazarı” olarak tespit edilmiştir.

80 Devralma işleminin öbür tarafı olan Georgia Pacific (GP) ise çeşitli kağıt türleri ve kağıt hamuru üretmektedir. GP, bu üretimini ve satışını sadece Amerika’da gerçekleştirmektedir. GP’nin Türkiye’ye kağıt veya kağıt hamuru satışı bulunmamaktadır. Kağıt pazarının üst pazarı sayılabilecek olan kağıt hamuru pazarı, ilgili ürün pazarına dahil edilmemiştir.

H.1.2. İlgili Coğrafi Pazar

Bildirim konusu işleminde, FJ’in Türkiye’deki faaliyetlerinin devri için izin istenilmektedir. Bu faaliyetlere konu olan üretimin Türkiye sınırları içerisinde gerçekleştirilmesi nedeniyle ilgili coğrafi Pazar, “Türkiye Cumhuriyeti sınırları” olarak tespit edilmiştir.

¹Avrupa Komisyonu’nun çeşitli kararlarında da bu yönde ayırım yapılmaktadır. (Karar No IV/M.623-Kimberley-Clark/ Scott, 16 Ocak 1996, Karar No COMP/M.2097-SCA/ Metsa Tissue, 31 Ocak 2001, Karar No COMP/ M.2522-SCA Hygiene Products/ Cartoinvest, 3 Mart 2002)

H.2. Taraflar Hakkında Bilgi

H.2.1. Fort James Corporation (FJ)

100 Dosya mevcudu bilgilere göre; FJ, uluslararası alanda tüketici ürünleri pazarında faaliyet gösteren halka açık bir Amerikan şirkettir. Şirketin faaliyet alanı; temizlik kağıdı ürünleri, kağıt havlu, peçete, yüz mendilleri, tek kullanımlık kağıt bardak ve tabaklar, ticari yiyecek sektörüne ilişkin ürünler, baskı ve fotokopi kağıtları dahil çok çeşitli ürünlerin üretim ve dağıtımıdır. Devralma işlemi öncesinde, FJ’i doğrudan veya dolaylı olarak kontrol eden herhangi bir kuruluş bulunmamaktadır. Şirketin Türkiye’deki faaliyeti temizlik kağıdı ürünlerinin satışı, pazarlaması ve imalatıdır. FJ, bu faaliyetlerini İpek Kağıt A.Ş.’deki %50 hissesi aracılığıyla gerçekleştirmiştir. Şirketin Türkiye’de başka hiçbir faaliyeti bulunmamaktadır.

H.2.2. İpek Kağıt A.Ş. (İpek Kağıt)

110 Dosya mevcudunda yer alan bilgilere göre; İpek Kağıt, temizlik kağıdı ürünleri üretmek amacıyla 1969 yılında Eczacıbaşı Topluluğu tarafından kurulmuştur. Eczacıbaşı, 1989 yılında uluslararası kağıt üreticilerinden biri olan James River Corporation ile %50-50 ortaklığa girmiştir. James River, 1997 yılında diğer bir temizlik kağıdı üreticisi olan Fort Howard ile “Fort James (FJ)” adı altında birleşerek dünyanın ikinci büyük temizlik kağıdı üreticisi haline gelmiştir. Dolayısıyla İpek Kağıt, Fort James ile %50-50 ortak haline gelmiştir.

İpek Kağıt; tuvalet kağıdı, kağıt havlu, peçete, mendil, kutu mendil ve ev dışı kullanım ürünleri üretimi ve pazarlaması faaliyetiyle iştigal etmektedir. Ürünlerini Selpak, Solo, ve bazı küçük başka markalar altında pazarlamaktadır. Ev dışı kullanıma yönelik olarak hastane, restoran, otel ve iş yerlerine dispenser peçete, dispenser havlu ve compact tuvalet kağıdı gibi farklı ürün çeşitleri üretilip satılmaktadır. Ayrıca çok küçük miktarda Demak’Up marka pamuklu makyaj silme pedleri de satılmaktadır. İpek Kağıt’ın hisselerinin dağılımı aşağıda yer almaktadır.

Tablo 1. İpek Kağıt’ın hissedarlık yapısı

Eczacıbaşı Holding A.Ş. ve bağlantılı şirketler	%50
FJ BV	%50
Toplam	%100

120 FJ BV, FJ’in Hollanda’da kurulu %100 iştirakidir. Bu vesileyle İpek Kağıt’ın %50 hissesi FJ’e ait olmaktadır.

H.2.3. Georgia Pacific Corporation (GP)

130 Dosyada yer alan bilgilere göre, merkezi A.B.D.’nin Georgia eyaletinin Atlanta şehrinde olan GP, New York Borsası’nda işlem gören halka açık bir şirkettir. Şirket; kağıt ve kağıt hamuru, kağıt temizlik ürünleri (tuvalet kağıdı, kağıt mendil ve havlu vb.), ambalaj kağıdı (konteyner palet ahşabı, astar ahşabı, düz ve tırtıllı paket malzemeleri vb.), yapı malzemeleri (kontraplak, kaplama ahşabı vb.) ve ilgili kimyevi maddelerin imalatı faaliyetleriyle iştigal etmektedir. Devralma işlemi öncesinde GP’nin Türkiye’de hiçbir faaliyeti bulunmamaktadır. Şirket hisselerinin tamamı halka açıktır. Dolayısıyla şirketin kontrolünü elinde bulunduran bir grup ya da kişi bulunmamaktadır.

H.3. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

Dosya konusu devralma işlemi, taraflar arasında 17.7.2000 tarihinde imzalanan "Birleşme Sözleşmesi" uyarınca yapılmıştır. İşlemin tamamlanması, 27.11.2000 tarihinde gerçekleşmiştir. Bu çerçevede FJ, hisselerinin ve kontrolünün tamamına GP'nin sahip olduğu bir şirket haline gelmiştir.

140 Söz konusu kontrol değişikliği sebebiyle, başvuru konusu işlem 1997/1 sayılı Tebliğ'in 2. maddesi anlamında bir devralma işlemidir. Devralma işleminin Türkiye'ye olan etkisi, FJ'in İpek Kağıt A.Ş. üzerinde sahip olduğu %50'lik hissenin bu işlemle GP'nin kontrolüne geçecek olmasıdır. Böylece İpek Kağıt, Eczacıbaşı ile GP'nin ortak kontrolüne geçmiş olacaktır.

1998/2 sayılı Tebliğ ile değişik 1997/1 sayılı Tebliğ'in 4. maddesi uyarınca "... bir birleşme veya devralma sonucunda birleşmeyi veya devralmayı gerçekleştiren teşebbüslerin, ülkenin tamamında veya bir bölümünde ilgili ürün piyasasında, toplam pazar paylarının, piyasanın % 25'ini aşması halinde veya bu oranı aşmasa bile toplam cirolarının yirmibeş trilyon Türk Lirasını aşması halinde Rekabet Kurulu'ndan izin almaları zorunludur."

150 Dosyadaki bilgilere göre; taraflardan GP'nin devralma işleminin gerçekleştiği tarih itibarıyla Türkiye'de herhangi bir faaliyeti bulunmamaktadır. Dolayısıyla, GP'nin ilgili ürün pazarındaki payı ve cirosu sıfırdır. Şirketin dünya çapındaki cirosu (.....) A.B.D. Dolarıdır. FJ'in devralma tarihi itibarıyla ilgili ürün pazarındaki cirosu (.....) A.B.D. Dolarıdır (..... TL)². Bu ciro rakamı, ilgili ürün pazarının tuvalet kağıdı, peçete, mutfak havlusu, mendiller, yüz temizlik mendilleri ve büyük rulo temizlik kağıtları alt pazarlarını kapsamaktadır. Şirketin dünya çapındaki cirosu (.....) A.B.D. Dolarıdır. Dolayısıyla tarafların ciroları toplamı 1997/1 sayılı Tebliğ'de öngörülen 25 trilyon TL eşliğini aşmaktadır.

Pazar payları açısından ise, temizlik kağıdı ürünleri pazarında FJ, İpek Kağıt'taki faaliyetleri vasıtasıyla pazarda önemli bir büyüklüğe sahiptir.

160 Şirket, temizlik kağıdı ürünleri pazarında ve alt dallarında Tebliğ'de öngörülen %25 pazar payı eşliğini aşmaktadır. Pazar payı eşikleri açısından da FJ-GP devralma işlemi, 1997/1 sayılı Tebliğ bakımından Rekabet Kurulu'ndan izin alması gereken bir işlemdir.

170 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un "Birleşme ve Devralmalar"a ilişkin 7. maddesine göre, "Bir ya da birden fazla teşebbüsün hakim durum yaratmaya veya hakim durumlarını daha da güçlendirmeye yönelik olarak, ülkenin bütünü yahut bir kısmında herhangi bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak şekilde birleşmeleri veya herhangi bir teşebbüsün ya da kişinin diğer bir teşebbüsün mal varlığını yahut ortaklık paylarının tümünü veya bir kısmını ya da kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları, miras yoluyla iktisap durumu hariç olmak üzere, devralması hukuka aykırı ve yasaktır"

Devralma işleminin söz konusu olduğu tarihte GP'nin ilgili ürün pazarında faaliyeti bulunmamaktadır. Bu sebeple devralma işlemi, FJ'in İpek Kağıt A.Ş.'de sahip olduğu hisselerin ve bu vesileyle pazarda sahip olduğu gücün GP'ye geçmesinden ibaret olup ilgili ürün pazarında yoğunlaşma yaratacak veya mevcut yoğunlaşmayı arttıracak bir nitelik arz etmemektedir.

4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin (c) bendine göre süresi içinde bildirilmeyen birleşme ve devralmalara para cezası verilmektedir. Dosya konusu devralma işlemi,

² TCMB'nin 23.12.2005 tarihli döviz alış kuruyla TL'ye çevrilmiştir.

180 Temmuz 2000'de gerekleŒmiŒ, iŒlemin gerekleŒmesi ile Kurum'a bildirim yapılması arasında beŒ yıl gemiŒtir. Dolayısıyla, iŒlemin suresi içinde Rekabet Kurulu'na bildirilmemesi sebebiyle taraflara para cezası verilmesi gereklidir. Ancak, Kanun'un para cezalarında zaman aŒımını düzenleyen 19. maddesinin (a) bendine göre para cezalarında zaman aŒımı, "teŒebbs veya teŒebbs birliklerinin baŒvurusu veya bildirimle, bilgi verme ya da yerinde inceleme yapılmasıyla ilgili hükümlerin ihlali halinde  yıl"dır. Dosya konusu devralma iŒleminde bildirim, beŒ yılın sonunda yapılmıŒtır. Bu sebeple, Kanun'da öngörülen para cezası zaman aŒımına uğramaktadır.

I.SONUÇ

Düzenlenen rapora, toplanan delillere ve incelenen dosya kapsamına göre;

190 1- Bildirim konusu iŒlemin 4054 sayılı kanun'un 7. maddesi ve bu Kanun'a dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı "Rekabetin Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken BirleŒme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" kapsamında izne tabi olduğuna, ancak iŒlem sonucunda 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesinde belirtilen nitelikte hakim durum yaratılmasının veya mevcut hakim durum güçlendirilmesinin ve böylece ilgili pazarda rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmadığına ve bu nedenle bildirim konu iŒleme izin verilmesine,

200 2- Devralma iŒleminin geç bildirilmesi sebebiyle Kanun'un 16. maddesinin (c) bendine göre taraflara para cezası verilmesi gerektiğine, ancak, Kanun'un 19. maddesinin (a) bendi çerçevesinde 3 yıllık zaman aŒımı suresi geçtiğinden para cezası verilmesine yer olmadığına

OYBİRLİğİ ile karar verilmiŒtir.